

ASANSÖR

SEKTÖR RAPORU

**Nazilli
Ticaret
Odası**

Nazilli Chamber of
Commerce

Bölgemizin Parlayan Yıldızı

*Bu rapor, T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Sanayi Genel M¼d¼rl¼đ¼ tarafından hazırlanmıştır.
Her hakkı T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'na aittir. Kaynak g¼sterilerek alıntı yapılabilir.*

Rapor Hakkında İletişim Kiřileri

Mustafa G¼REL	Esra BAYRAM	Muhammed ALPAYA
Sanayi ve Teknoloji Uzmanı	Sanayi ve Teknoloji Uzman Yardımcısı	Sanayi ve Teknoloji Uzman Yardımcısı
mustafa.gurel@sanayi.gov.tr	esra.bayram@sanayi.gov.tr	muhammed.alpaya@sanayi.gov.tr

İÇİNDEKİLER

Tablolar Listesi	iii
Şekiller Listesi.....	iv
Kısaltmalar Listesi	v
YÖNETİCİ ÖZETİ.....	1
1. SEKTÖREL GÖRÜNÜM	2
1.1. Dünyadaki Durum.....	2
1.2. Türkiye’deki Durum	3
1.3. Üretim Eğilimleri ve Üretilen Başlıca Ürünler	4
1.4. Alt Sektörler ve Etkileşim Halinde Olduğu Diğer Sektörler.....	5
1.5. Bölgesel Yapılanma ve Kümelenme.....	5
2. SEKTÖREL VERİLER.....	6
2.1. İş Yeri Sayısı ve İstihdam.....	6
2.2. Kapasite Kullanımı	6
2.3. Maliyet Bileşenleri	7
2.4. Ciro	7
2.5. Üretim Endeksi	7
2.6. Üretim Değeri	8
2.7. Katma Değer	8
2.8. Dış Ticaret	9
2.9. Ar-Ge ve Tasarım Faaliyetleri	9
3. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	10
KAYNAKÇA.....	11

Tablolar Listesi

Tablo 1. Asansör İhracatında Önde Gelen Ülkeler ve İhracattaki Payları (2020-2024, %)	3
Tablo 2. Asansör İthalatında Önde Gelen Ülkeler ve İthalattaki Payları (2020-2024, %)	3
Tablo 3. Asansör Sektörü İşletme Sayısı ve İstihdam (2024)	6
Tablo 4. Asansör Sektörü Üretim Değeri (TL, Değişim (%))	8

Şekiller Listesi

Şekil 1. Dünya Asansör Sektörü Dış Ticareti (2020-2024, Milyar Dolar)	2
Şekil 2. Türkiye Asansör Sektörü Dış Ticareti (2020-2024, Milyon Dolar).....	4
Şekil 3. Türkiye Asansör Sektörünün Yıllara Göre İhracat Yaptığı Ülke Sayısı (2020-2024, Adet)	4
Şekil 4. Başka Yerde Sınıflandırılmamış Makine Ekipmanlar Kapasite Kullanım Oranı (2020-2024, %)	6
Şekil 5. Kaldırma ve Taşıma Ekipmanları İmalatı Sektörü Cirosu (2020-2024, Milyar TL)	7
Şekil 6. Kaldırma ve Taşıma Ekipmanları İmalatı Sektörü Üretim Endeksi (2024, 2021=100).....	8
Şekil 7. Kaldırma ve Taşıma Ekipmanları İmalatı Sektörü Katma Değeri (2020-2024, Milyar TL)	9

Kısaltmalar Listesi

ABD	: Amerika Birleşik Devletleri
Ar-Ge	: Araştırma ve Geliştirme
KKO	: Kapasite Kullanım Oranı
NACE	: Avrupa Topluluğunda Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması
PRODTR	: Türkiye Sanayi Ürünleri Listesi
TL	: Türk Lirası
TSE	: Türk Standardları Enstitüsü
TÜİK	: Türkiye İstatistik Kurumu
YSHİ	: Yıllık Sanayi ve Hizmet İstatistikleri

YÖNETİCİ ÖZETİ

Türkiye asansör sektörü 1900'lü yılların ortalarından itibaren büyük ölçüde ithalata dayalı bir yapıdayken, zamanla yerli üretim kapasitesinin ve yetkinliğinin artması, asansör montajı ve aksam imalatında yerli teknolojilerin gelişmesi, sektörün önce iç pazarda güçlenmesini, ardından da uluslararası pazarlarda rekabet edebilir bir konuma gelmesini sağlamıştır. Özellikle 1990'lı yıllardan sonra artan talep, yüksek katlı yapılaşma ve teknolojik dönüşümün etkisiyle hızla büyüyen sektör, bugün geleneksel noktada artık ithalat ağırlıklı olmaktan çıkarak ihracat potansiyeli yüksek, ürün ve parçalarını birçok ülkeye gönderen bir yapıya kavuşmuştur.

Dünya'da asansör sektörünün 2024 yılına ait verileri incelendiğinde yaklaşık 12 milyar dolar ihracat ve 12,5 milyar dolar ithalat olmak üzere 24,5 milyar dolar hacme ulaştığı görülmektedir. Türkiye ihracatta 334 milyon dolar ile 9. sırada olup dünya ihracatındaki payı %2,7'dir.

2024 yılı itibarıyla sektörde faaliyet gösteren Sanayi Sicil Bilgi Sistemi'ne kayıtlı 2.068 firmanın 36.058 kişiye istihdam sağladığı görülmektedir. Ayrıca 2024 yılı sonunda Bakanlığımızca asansör periyodik kontrolleri için yetkilendirilen A Tipi Muayene Kuruluşu sayısı 36, asansörlerde bakım ve servis hizmetleri için Türk Standardları Enstitüsü tarafından verilen Hizmet Yeterlilik Belgesi sahibi firma sayısı ise 3.127'dir.

Türkiye'deki hızlı kentleşme süreci ve mevcut yapı stokunun depreme dayanıklı yeni yapılarla yenilenmesi gerekliliği dikkate alındığında, inşaat sektöründeki hareketliliğe paralel olarak asansör sektöründeki büyümenin önümüzdeki yıllarda da devam etmesi öngörülmektedir. Bu büyüme eğilimi, yalnızca üretim kapasitesini artırmayı değil, aynı zamanda sektörün teknoloji odaklı bir dönüşüm geçirmesini de zorunlu kılmaktadır. Özellikle akıllı asansör sistemleri, IoT tabanlı bakım ve izleme çözümleri, enerji verimliliği sağlayan yeni nesil motor ve kontrol üniteleri gibi yenilikçi teknolojilerin geliştirilmesi sektörün geleceğinde kritik bir rol oynamaktadır. Bununla beraber dijitalleşmenin artmasıyla birlikte siber güvenlik gereksinimleri de önem kazanmış; asansörlerin uzaktan izleme, kontrol ve veri paylaşımına dayalı yapıları, kullanıcı güvenliği açısından güçlü koruma mekanizmalarının oluşturulmasını zorunlu hale getirmiştir. Tüm bu unsurlar kapsamında yenilikçilik ve araştırma geliştirme faaliyetlerinin güçlendirilmesi, sektörün sürdürülebilir büyüme ve uluslararası rekabet hedefleri açısından stratejik bir önem taşımaktadır.

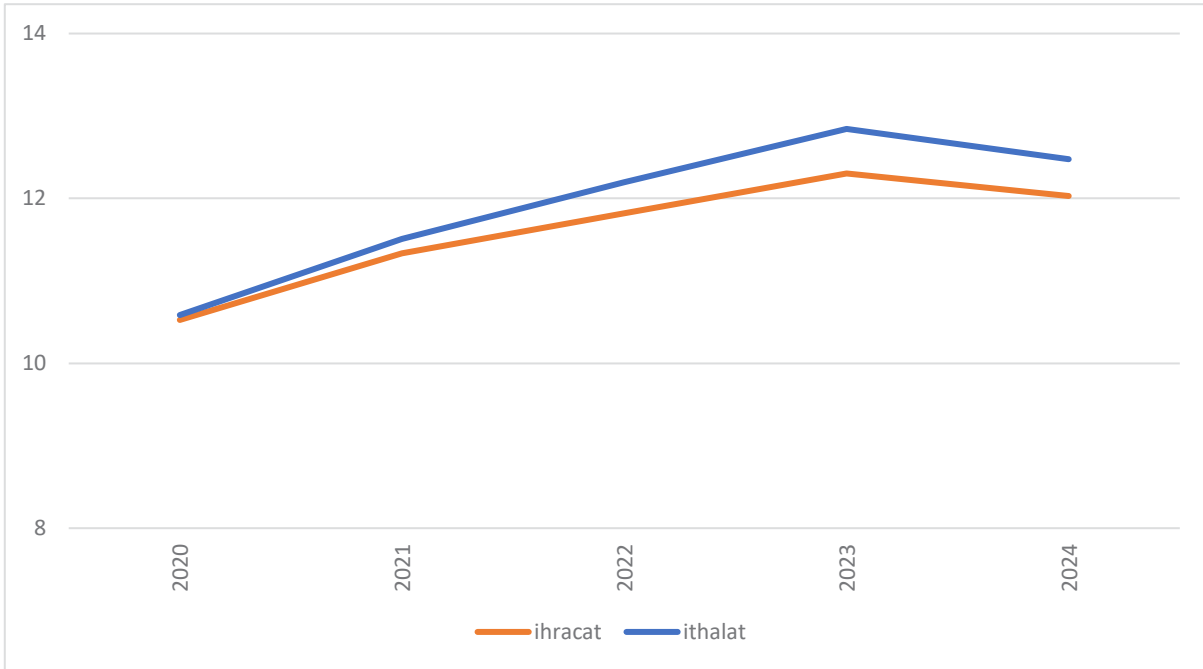
1. SEKTÖREL GÖRÜNÜM

Asansör sektörü, Avrupa Topluluğunda Ekonomik Faaliyetlerin İstatistik Sınıflaması (NACE) Rev. 2 çerçevesinde altı haneli 28.22.11 kodu ile tanımlanmaktadır. Bu kategori, yer altı kullanımı dışındaki asansör, hareketli merdiven ve yürüyen yol üretim faaliyetlerini kapsamakta olup, orta-yüksek teknoloji ürünler sınıfı içinde yer almaktadır.

1.1. Dünyadaki Durum

Şekil 1'deki veriler, dünyada asansör sektörünün 2020–2024 döneminde genel olarak artış eğilimli bir dış ticaret yapısına sahip olduğunu göstermektedir. 2020 yılında yaklaşık 10,7 milyar dolar düzeyinde olan ihracat ve ithalat, 2023 yılında sırasıyla 12,3 milyar dolar ve 12,8 milyar dolar ile en yüksek seviyelerine ulaşmıştır. 2024 yılında ise her iki kalemde sınırlı bir düşüş görülmüş olmakla birlikte, dış ticaret hacmi yüksek seviyesini korumuştur. Genel olarak ithalatın dönem boyunca ihracatın üzerinde seyrettiği ve sektörün istikrarlı bir büyüme eğilimi gösterdiği anlaşılmaktadır.

Şekil 1. Dünya Asansör Sektörü Dış Ticareti (2020-2024, Milyar Dolar)

Kaynak: Trademap

Küresel asansör sektörü ihracatında belirleyici konuma sahip ülkeler arasında Çin, İspanya, İtalya ve Almanya öne çıkmaktadır (Tablo 1). Çin, dünya ihracatındaki ağırlığını artırarak 2024 yılı itibarıyla payını %28'e yükseltmiş ve liderliğini pekiştirmiştir. Türkiye ise sektörün uluslararası ticaret yapısı içinde 9. sırada konumlanmakta olup küresel ihracatın yaklaşık %3'lük bölümünü gerçekleştirmektedir.

Tablo 1. Asansör İhracatında Önde Gelen Ülkeler ve İhracattaki Payları (2020-2024, %)

Sıra	Ülkeler	2020	2021	2022	2023	2024
1	Çin	21,69	23,89	25,34	25,16	28,36
2	İspanya	9,23	9,09	9,53	9,23	9,58
3	İtalya	10,36	9,68	8,94	9,64	8,84
4	Almanya	8,95	8,44	7,35	7,45	6,30
5	Hollanda	4,99	5,38	5,16	5,93	6,04
6	Slovakya	5,97	5,88	6,78	6,32	5,37
7	ABD	3,33	3,12	3,08	3,47	3,92
8	Fransa	3,46	3,15	2,78	3,01	3,01
9	Türkiye	2,38	2,65	3,07	3,05	2,78
10	İsveç	2,62	2,91	2,66	2,58	2,58

Kaynak: Trademap

Tablo 2’de yer alan verilere göre, dünya asansör sektörü ithalatında en yüksek paya sahip ülkeler arasında Amerika Birleşik Devletleri (ABD), Almanya ve Fransa ilk sıralarda bulunmaktadır. ABD’nin ithalat payı 2024 yılı itibarıyla %7 seviyesine ulaşırken, Almanya ve Fransa sırasıyla %6 ve %5 oranlarında pay alarak önde gelen pazarlar arasında yer almaktadır. Türkiye ise söz konusu dönemde küresel ithalattaki %1’lik payı ile listede 35. sırada yer almaktadır.

Tablo 2. Asansör İthalatında Önde Gelen Ülkeler ve İthalattaki Payları (2020-2024, %)

Sıra	Ülkeler	2020	2021	2022	2023	2024
1	ABD	5,82	5,89	6,44	6,56	6,56
2	Almanya	7,96	7,80	7,06	6,90	5,70
3	Fransa	5,18	6,08	4,66	5,52	5,15
4	Birleşik Krallık	4,94	4,70	5,21	4,64	5,02
5	Hollanda	3,77	3,67	5,20	4,86	4,40
6	İtalya	3,47	3,43	4,24	4,42	4,03
7	Kanada	3,34	3,30	3,23	3,50	3,93
8	İspanya	2,57	2,90	3,02	2,75	3,11
9	İsviçre	3,17	2,95	2,81	2,80	2,93
10	Hindistan	1,49	1,78	2,34	2,31	2,87
...
35	Türkiye	1,10	1,33	0,98	0,93	0,93

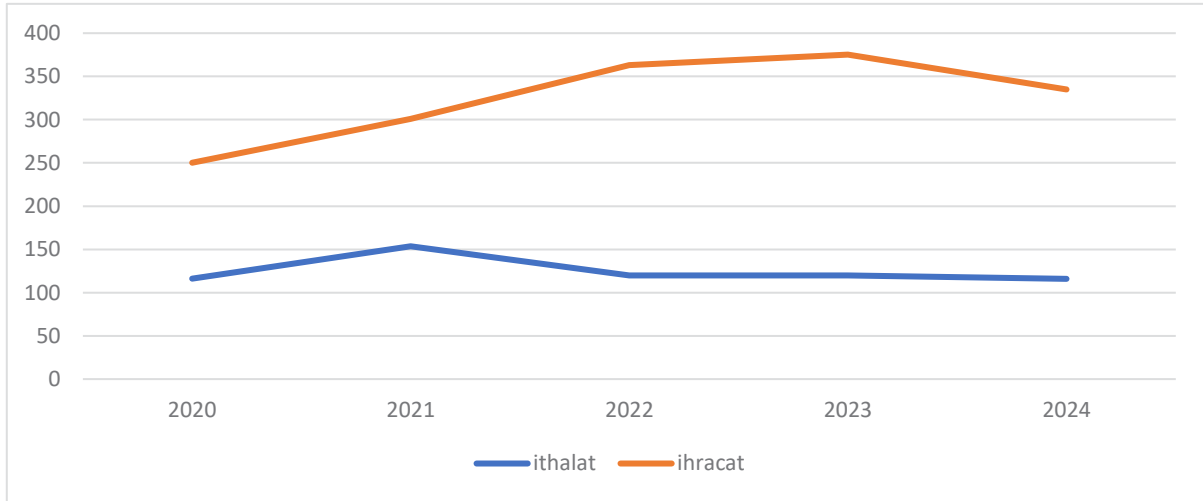
Kaynak: Trademap

1.2.Türkiye’deki Durum

Şekil 2’de yer alan veriler, 2020-2024 döneminde sektörün dış ticaret yapısında belirgin bir iyileşme yaşandığını göstermektedir. Bu süreçte ihracatın düzenli bir artış eğilimi sergilediği, ithalatın ise daha sınırlı ve yatay bir seyir izlediği görülmektedir. Buna bağlı olarak dış ticaret dengesinin güçlendiği ve sektörün dış ticaret fazlası verme kapasitesinin arttığı anlaşılmaktadır. Söz konusu olumlu gelişmede, yerli üretim hacmindeki artış, teknolojik kapasitenin güçlenmesi ve firmaların uluslararası standartlara uyum sağlayarak küresel pazarlardaki rekabet gücünü

artırması etkili olmuştur. Ayrıca iç talebin canlılığı ve sektörün dış pazarlara erişim imkânlarının genişlemesi de dış ticaret performansındaki iyileşmeyi destekleyen temel unsurlar arasındadır.

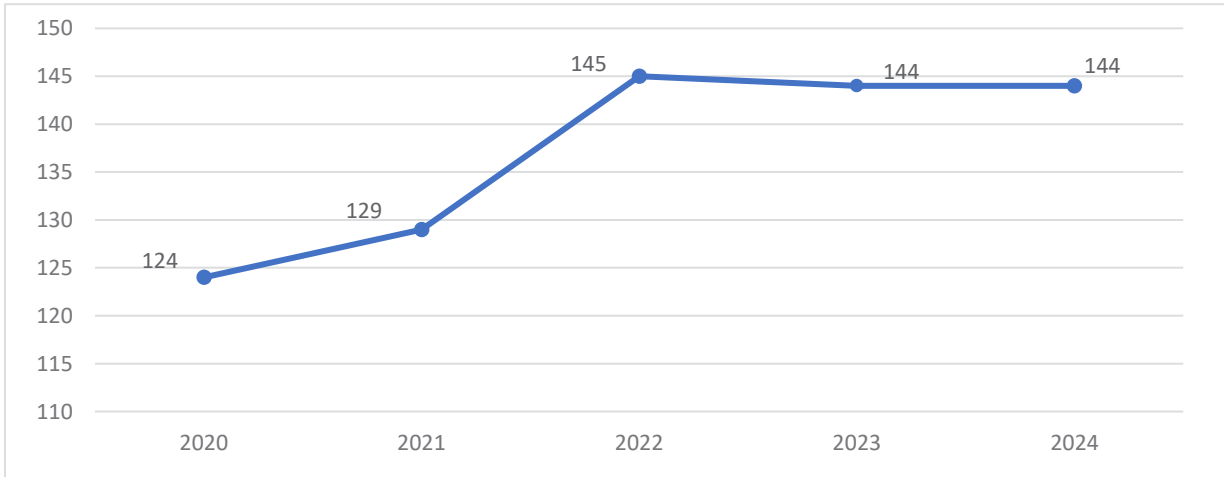
Şekil 2. Türkiye Asansör Sektörü Dış Ticareti (2020-2024, Milyon Dolar)

Kaynak: Trademap

Türkiye'nin asansör ihraç ettiği ülke sayısı 2020'de 124, 2021'de 129 iken 2022'de 145'e çıkarak incelenen dönemin en yüksek seviyesine ulaşmıştır. Bu artış, önceki yıllara kıyasla daha belirgin bir yükselişe işaret etmektedir. Grafikte 2020–2022 döneminde güçlü bir yukarı yönlü artış, 2022 sonrasında ise nispeten yatay bir hareket gözlenmektedir (Şekil 3).

Şekil 3. Türkiye Asansör Sektörünün Yıllara Göre İhracat Yaptığı Ülke Sayısı (2020-2024, Adet)

Kaynak: TÜİK (Ülkelere göre ihracat verisinden elde edilmiştir.)

1.3. Üretim Eğilimleri ve Üretilen Başlıca Ürünler

Türkiye'de asansör endüstrisi; artan yapı modernizasyonları, hızlı kentleşme dinamikleri ve dış pazarlara yönelik kapasite genişlemesi sayesinde son dönemde düzenli bir büyüme eğilimi sergilemektedir. Üretim alanı; konut, iş merkezi ve sanayi tesislerine yönelik tam donanımlı dikey ulaşım sistemlerinin yanı sıra erişilebilirlik platformları, hareketli merdiven üniteleri ve yürüyen bant çözümlerini de kapsamaktadır. Sektörde elektrik tahrikli asansörler, hidrolik tahrik mekanizmaları, kılavuz raylar, taşıyıcı halatlar, kabin ve kat kapıları, kabin yapıları, kumanda

sistemleri ile güvenlik bileşenlerinin imalatı gerçekleştirilmektedir. Yerli firmalar, uluslararası kalite gerekliliklerine uygun üretim anlayışıyla hem iç piyasadaki konumlarını güçlendirmekte hem de ihracatta rekabet düzeyini yükseltmektedir. Teknolojideki ilerlemeler doğrultusunda, enerji tasarrufu sağlayan ve akıllı kontrol sistemleriyle desteklenen yeni nesil ürünlerin geliştirilmesi giderek daha fazla önem kazanmaktadır.

1.4. Alt Sektörler ve Etkileşim Halinde Olduğu Diğer Sektörler

Türkiye’de asansör endüstrisi; imalat, saha kurulumu, periyodik hizmetler ve yenileştirme uygulamaları gibi çeşitli alt alanlardan meydana gelmektedir. İmalat bölümünde hem mekanik hem de elektronik aksamaların üretimi ön plana çıkarken, kurulum faaliyetleri yapı projeleri ile doğrudan eş güdüm içinde yürütülmektedir. Düzenli bakım hizmetleri, yapılan kontroller aracılığıyla sistemlerin işletme güvenliğini sürdürmeyi amaçlarken; yenileştirme faaliyetleri, mevcut asansörlerin güncel teknolojiye uyarlanması ve enerji tasarrufu sağlayacak şekilde yeniden yapılandırılması üzerine yoğunlaşmaktadır. Sektör; inşaat, elektrik-elektronik, metal işleme ve otomasyon sanayileriyle güçlü bir etkileşim içerisindedir. Akıllı yapı teknolojilerindeki ilerlemeler ile sürdürülebilir enerji uygulamalarındaki yenilikler, asansör endüstrisinin gelişim dinamiklerini doğrudan şekillendirmektedir.

1.5. Bölgesel Yapılanma ve Kümelenme

Türkiye asansör sektörü, coğrafi olarak büyük şehirlerde yoğunlaşmış olup en fazla Marmara Bölgesi'nde gelişmiştir. İstanbul, Ankara ve İzmir sektördeki en büyük pazarları oluştururken; Ege Bölgesi'nde İzmir, İç Anadolu Bölgesi'nde ise Ankara ve Konya önemli üretim merkezleridir.

2. SEKTÖREL VERİLER

2.1. İş Yeri Sayısı ve İstihdam

6948 sayılı *Sanayi Sicili Kanunu* gereği asansör montaj firmaları ve asansör aksam imalatçıları tarafından T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Sanayi Sicil Bilgi Sistemi'ne iletilen Yıllık İşletme Cetveli 2024 yılı verileri esas alındığında, sektörde faaliyet gösteren toplam 2.068 firmanın 36.058 kişiye istihdam sağladığı görülmektedir (Tablo 3). Ayrıca 2024 yılı sonunda Bakanlığımızca asansör periyodik kontrolleri için yetkilendirilen A Tipi Muayene Kuruluşu sayısı 36, asansörlerde bakım ve servis hizmetleri için Türk Standardları Enstitüsü (TSE) Firma Arama/Sorgulama sayfasından elde edilen verilere göre Hizmet Yeterlilik Belgesi olan firma sayısı ise 3.127'dir.

Tablo 3. Asansör Sektörü İşletme Sayısı ve İstihdam (2024)

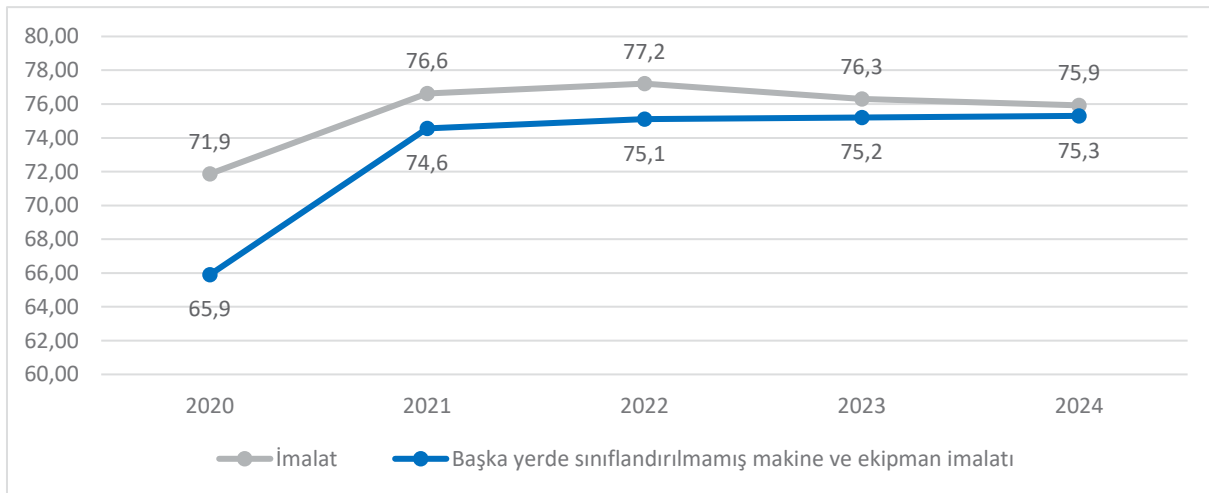
PRODTR	Ürün	İşletme Sayısı	İstihdam
28.22.16.30.00	Asansörler ve skipli yük asansörleri (Elektrikle çalışanlar)	1.669	24.156
28.22.16.50.00	Asansörler ve skipli yük asansörleri (Elektrikle çalışanlar hariç)	56	1.100
28.22.19.50.00	Asansörler, skipli yük asansörleri ve yürüyen merdivenlerin parçaları	343	10.802
Toplam		2.068	36.058

Kaynak: T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Sanayi Sicil Bilgi Sistemi

2.2. Kapasite Kullanımı

Asansör üretiminin de içinde yer aldığı "28. Başka Yerde Sınıflandırılmamış Makine Ve Ekipman İmalatı" sektörünün 2020-2024 dönemine ilişkin kapasite kullanım oranı (KKO) değerleri Şekil 4'te yer almaktadır. Buna göre; 2024 yılı itibarıyla sektörde KKO değeri %75,3 olarak gerçekleşmiştir. Sektörün KKO değişimi imalat sanayi ile benzerlik göstermekle birlikte, sektör KKO'larının imalat sanayinin altında olduğu izlenmektedir.

Şekil 4. Başka Yerde Sınıflandırılmamış Makine Ekipmanlar Kapasite Kullanım Oranı (2020-2024, %)

Kaynak: TCMB

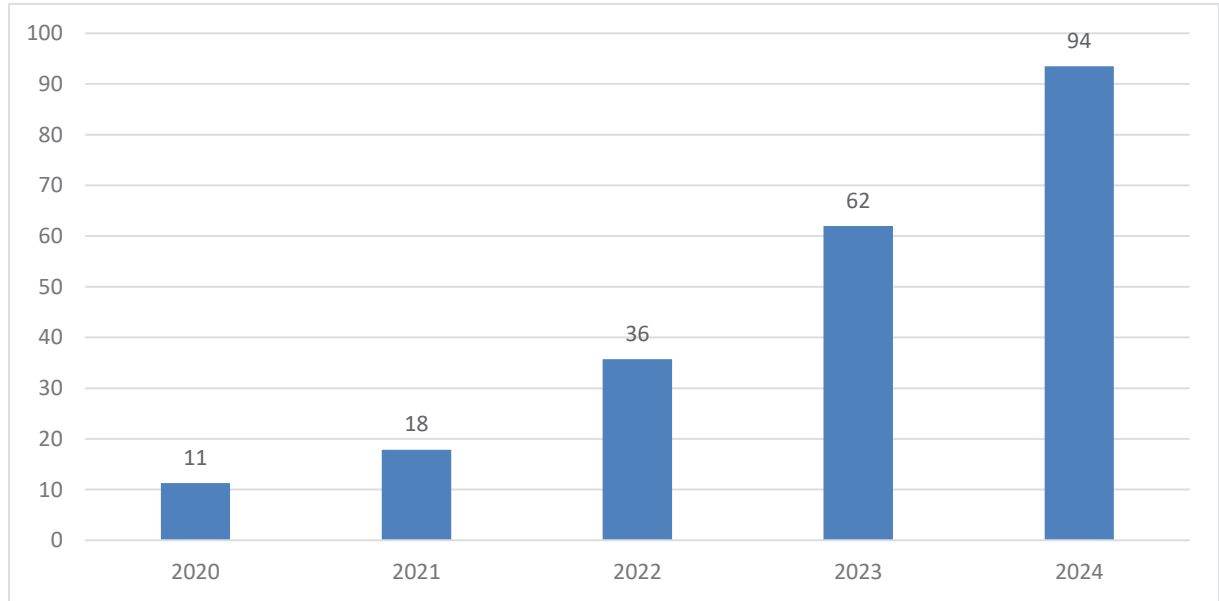
2.3. Maliyet Bileşenleri

Asansör endüstrisinde maliyet yapısı; imalat, kurulum, servis hizmetleri ve uygunluk süreçlerine bağlı olarak farklı unsurlardan oluşmaktadır. Kabin gövdesi, kılavuz elemanları, kapı sistemleri, tahrik ünitesi, kumanda ekipmanları ve güvenlik bileşenleri gibi temel komponentler toplam giderlerin önemli bölümünü teşkil etmektedir. Bunun yanı sıra hem üretim aşamalarında hem de sahada gerçekleştirilen kurulum ve işletmeye alma çalışmaları uzman teknik kadrolar gerektirdiğinden, işçilik giderleri de maliyetlerde belirleyici bir unsur olarak öne çıkmaktadır. Ayrıca sektörde yürürlükte bulunan düzenlemeler ve teknik normlar doğrultusunda yapılması gereken test, denetim ve sertifikasyon faaliyetleri de ek maliyet oluşturmaktadır. Taşıma, enerji tüketimi, işletme giderleri ve satış sonrası hizmetlerle bağlantılı harcamalar ise dolaylı maliyet kalemleri olarak genel bütçeye yansıyan diğer bileşenler arasında yer almaktadır.

2.4. Ciro

Bu alan Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından yayımlanan Yıllık Sanayi ve Hizmet İstatistikleri (YSHİ) alt kategorisindeki “*Ekonomik faaliyetlere göre ciro, 2009-2024*” başlıklı tablodaki 28.22 NACE kodlu “*kaldırma ve taşıma ekipmanları imalatı*” verileri kullanılarak oluşturulmuştur (Şekil 5). Sektörün 2024 yılı cirosu 94 milyar TL’dir. YSHİ’de asansör ayırımında ciro verisi yoktur.

Şekil 5. Kaldırma ve Taşıma Ekipmanları İmalatı Sektörü Ciro (2020-2024, Milyar TL)

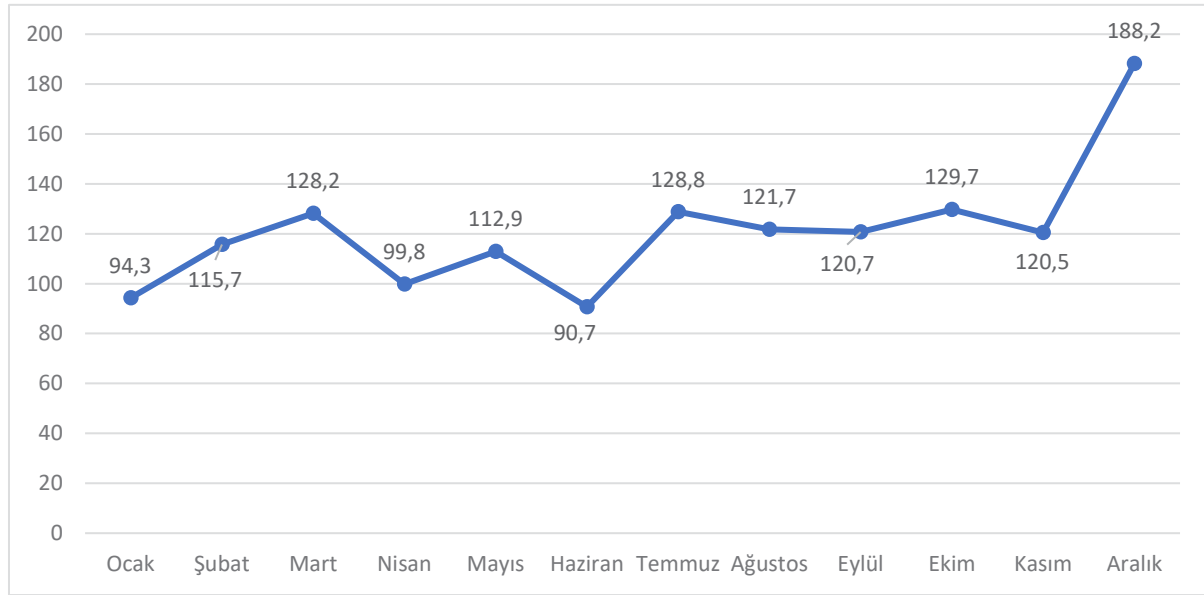
Kaynak: TÜİK

2.5. Üretim Endeksi

TÜİK veri tabanından alınan “*kaldırma ve taşıma ekipmanları imalatı*” 2024 yılı sanayi üretim endeksi (2021=100) verileri Şekil 6’da gösterilmiş olup, sektörün yıl boyunca genel olarak güçlü bir performans sergilediği izlenmektedir. Ocak ve haziran aylarında endeksin 100’ün altında kalması üretimde geçici yavaşlamalara işaret etse de yılın geri kalan aylarında üretim seviyeleri 2021 yılının belirgin şekilde üzerinde gerçekleşmiştir. Özellikle temmuzdan itibaren endeksin 120-188 aralığında seyretmesi, sektörün ikinci yarıda ciddi bir ivme kazandığını ortaya

koymaktadır. Grafik sektörün güçlü talep ve üretim artışıyla genel olarak başarılı bir yıl geçirdiğini göstermektedir.

Şekil 6. Kaldırma ve Taşıma Ekipmanları İmalatı Sektörü Üretim Endeksi (2024, 2021=100)

Kaynak: TÜİK

2.6. Üretim Değeri

TÜİK tarafından yayımlanan Yıllık Sanayi Ürün İstatistikleri'ndeki asansör sektörü üretim değerlerine ilişkin bilgiler Tablo 4'te yer almaktadır. Buna göre; 2023 yılına kıyasla asansör imalatı üretim değeri %41 oranında artarak 5,3 milyar TL'den 7,5 milyar TL seviyesine yükselmişken, asansör aksamı üretim değeri ise yine %41 oranında artarak 9,6 milyar TL'den yaklaşık 13,6 milyar TL'ye çıkmıştır. Bu artışlar, sektördeki genel büyümeyi ve üretim kapasitesinin genişlediğini göstermektedir.

Tablo 4. Asansör Sektörü Üretim Değeri (TL, Değişim (%))

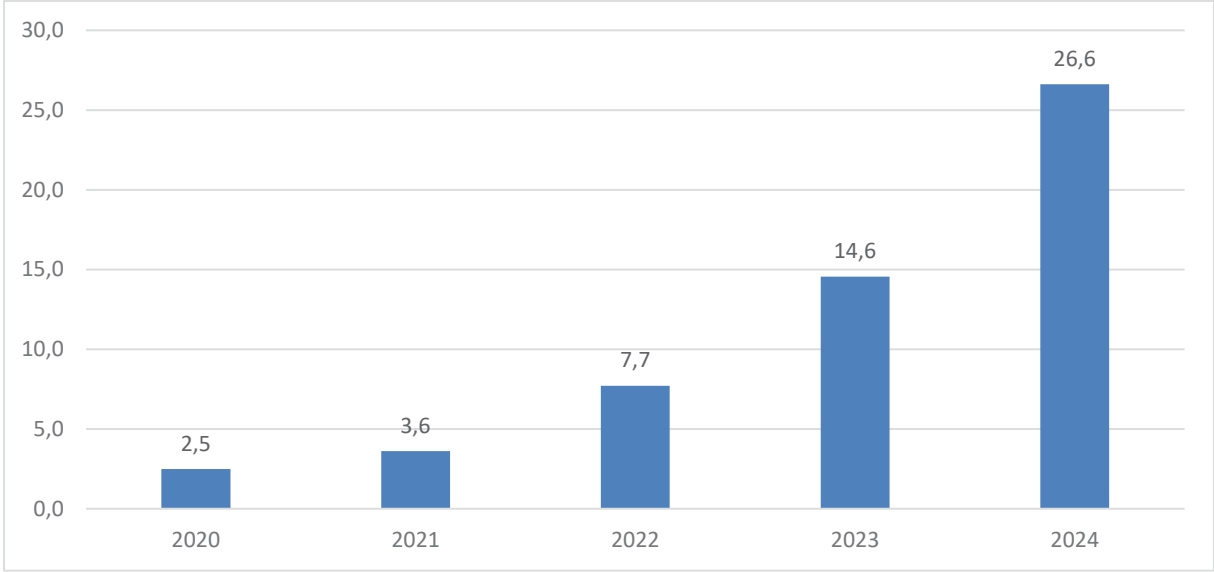
PRODTR	Ürün	2023 (r)	2024*	Değişim
28.22.16	Asansörler, skipli yük asansörleri, yürüyen merdivenler ve yürüyen yollar	5.306.311.993	7.506.790.927	41
28.22.19.50.00	Asansörler, skipli yük asansörleri ve yürüyen merdivenlerin parçaları	9.605.493.240	13.558.445.604	41

Kaynak: TÜİK, (r Revize edilmiştir), (* Bilgi geçicidir)

2.7. Katma Değer

Bu alan TÜİK tarafından yayımlanan YSHİ'deki "Ekonomik faaliyetlere göre faktör maliyetiyle katma değer, 2009-2024" başlıklı tablodaki 28.22 NACE kodlu veriler kullanılarak oluşturulmuştur (Şekil 7). Sektörün 2024 yılı katma değeri 26,6 milyar TL'dir. YSHİ'de asansör ayırımında katma değer verisi yoktur.

Şekil 7. Kaldırma ve Taşıma Ekipmanları İmalatı Sektörü Katma Değeri (2020-2024, Milyar TL)

Kaynak: TÜİK

2.8. Dış Ticaret

Trademap verilerine göre 2024 yılında ülkemiz asansör sektörünün ihracatı 334 milyon dolar iken ithalatı 116 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

2.9. Ar-Ge ve Tasarım Faaliyetleri

Son yıllarda araştırma geliştirme (Ar-Ge) yatırımlarında önemli aşamalar kaydedilmiş, 2020'de 69 milyar TL olan toplam Ar-Ge harcaması 651,8 milyar TL'ye ulaşmıştır. İmalat sanayi Ar-Ge harcamaları 2024 yılında 210,5 milyar TL ile toplam Ar-Ge harcamalarının %32'si kadardır (*TÜİK, Araştırma Geliştirme Faaliyetleri Araştırması*).

5746 sayılı Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun kapsamında 2024 yılı sonu itibarıyla makine ve teçhizat sektöründe faaliyet gösteren Ar-Ge belgeli 3, tasarım merkezi belgeli 37 işletme vardır, ancak asansör üretimine ilişkin ayırım bulunmamaktadır (*T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Ar-Ge Teşvikleri Genel Müdürlüğü*).

3. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Türkiye’de asansör sektörü, şehirleşme eğilimlerinin güçlenmesi, yapı stokunun yenilenmesi ihtiyacı ve kentsel dönüşüm süreçlerinin hız kazanmasıyla birlikte stratejik önemini pekiştiren bir üretim alanı hâline gelmiştir. Modern yapılarda zorunlu bir bileşen olarak yer alan dikey ulaşım sistemleri, sektörün hem ekonomik hem de teknolojik açıdan sanayi yapısı içinde kritik bir konumda bulunmasına katkı sağlamaktadır. Mekanik, elektronik ve otomasyon temelli üretim süreçlerinin entegre biçimde yürütülmesi, sektörün çok yönlü bir endüstriyel yapıya sahip olduğunu ortaya koymaktadır.

Son yıllarda üretim kapasitesinde gözlenen artış, iç talepteki süreklilik ve teknolojik kabiliyetlerde sağlanan ilerlemeler, sektörün istikrarlı bir gelişim süreci izlemesini mümkün kılmaktadır. Firmaların uluslararası kalite standartlarına uyum düzeyinin yükselmesi ve ürün çeşitliliğinde yaşanan yenilikler, küresel rekabet gücünü destekleyen unsurlar arasında yer almaktadır. Aynı dönemde dış pazarlarda görülen çeşitlenme ve ihracattaki olumlu eğilim, Türkiye’nin uluslararası arenadaki görünürliğini artırmakta; tedarik zincirlerinde yaşanan küresel yeniden yapılanma ise yeni fırsatlar sunmaktadır.

Ülkenin üretim kapasitesi, maliyet yapısı ve bölgesel erişim avantajı, sektör ürünlerinin dış pazarlarda daha güçlü bir konuma ulaşabileceğine işaret etmektedir. Bununla birlikte afet risklerine karşı dayanıklı yapıların inşa edilmesi, kentsel dönüşüm programlarının genişlemesi ve erişilebilirlik standartlarının yükselmesi, iç talebin istikrarlı biçimde devam edeceğini göstermektedir. Sektörün bu talep yapısını sürdürülebilir bir büyüme doğrultusunda yönetebilmesi için akıllı sistemlere yönelik teknoloji yatırımlarını artırması, çevresel etkileri azaltan üretim yöntemlerine geçişi desteklemesi ve nitelikli iş gücünü geliştirmeye yönelik politikaları güçlendirmesi önem arz etmektedir. Önümüzdeki dönemde araştırma ve geliştirme odaklı yenilikçi kapasitenin artırılması, dijital izleme ve kontrol altyapılarının yaygınlaştırılması ile uluslararası teknik standartlara uyumun güçlendirilmesi, sektörün rekabetçiliğini daha da artıracak temel stratejik alanlar olarak öne çıkmaktadır. Bu doğrultuda sağlanacak ilerlemeler, Türkiye’nin küresel asansör endüstrisindeki payını büyütmesine ve sektörde uzun vadeli, istikrarlı bir yapının oluşturulmasına katkı sağlayacaktır.

KAYNAKÇA

- T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Sanayi Sicil Bilgi Sistemi, <https://sanayisicil.sanayi.gov.tr/>
- TCMB, <https://evds2.tcmb.gov.tr/index.php?>.
- Trademap, <https://www.trademap.org/>
- TSE, <https://www.tse.org.tr/>
- TÜİK, <https://www.tuik.gov.tr/>